

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Факультет аудіовізуального мистецтва

Кафедра кінотелережисури та сценарної майстерності

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО КІНЕМАТОГРАФУ

ПРОГРАМА

та навчально-методичні матеріали

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за спеціальністю
021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»,
галузь знань 02 «Культура та мистецтво»

Харків, 2023

УДК 791.03(477)

I-90

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 12 від 25.05.2023 р.)

Рецензенти:

Коновалов Д.О., кандидат філософських наук, ст. викладач кафедри фотомистецтва та операторської майстерності Харківської державної академії культури

Миславський В.Н., доктор мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри кінотелережисури та сценарної майстерності

Укладачі:

Черкасова Н.О., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри кінотелережисури та сценарної майстерності

I-90 Історія українського кінематографу : прогр. та навч.-метод. матеріали для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», галузь знань 02 «Культура та мистецтво» / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т аудіовізуального мистецтва, Каф. кінотелережисури та сценарної майстерності ; [уклад. Черкасова Н. О.]. Харків : ХДАК, 2023. 19 с.

УДК 791.03(477)(073)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ ТА ЇХ ТЕМАТИКА	8
САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	15
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ РЕФЕРАТУ	16
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	18

ВСТУП

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Програма навчальної дисципліни «Історія українського кінематографу» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво». Курс викладається у 1 семестрі на 1 році навчання і є обов'язковою освітньою компонентою.

Обсяг дисципліни складає 4 кредити ЄКТС / 120 год., з яких 40 годин аудиторних, годин самостійної роботи – 80.

Мета курсу – виробити вміння комплексного аналізу художньо-виражальних, виробничих, ідеологічних принципів побудови аудіовізуального твору в контексті часу.

Очікувані результати навчання:

- ґрунтовно знати історію, теорію, сучасні тенденції українського кінематографу;
- визначати особливості цільової аудиторії в процесі виробництва і споживання інформації;
- застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні та вирішенні проблем теорії та практики аудіовізуального мистецтва та виробництва
- володіти методами та організаційними дослідницькими та інноваційними процедурами у професійній діяльності;
 - аналізувати контент щодо його художніх і медійних особливостей;
- досліджувати художньо-виражальні принципи становлення тексту твору в контексті часу;
- усвідомлювати зв'язки між розвитком технологій та можливостями аудіовізуальних мистецтв.

Форми навчальної роботи: лекції, семінарські заняття, самостійна робота студентів, консультації. Лекційні заняття мають інтерактивний пізнавально-прикладний характер. Семінарські заняття орієнтовані на аналіз проблем становлення й розвитку вітчизняної кіноіндустрії.

Передбачені методи навчання. Основними методами навчання виступають як традиційні методи викладання, так і методи, які забезпечують інноваційну модель проблемного навчання. У процесі роботи над теоретичним та практичним матеріалом курсу під час аудиторних занять застосовуються:

– пояснювально-ілюстративний метод – викладач пояснює основи теорії та практики режисерського фаху під час перегляду та аналізу фрагментів аудіовізуальних творів;

– репродуктивний метод – відтворення студентом того, що пояснив та показав педагог (сприяє формуванню знань, навичок і вмінь, формує основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення));

– метод проблемного викладу – педагог не тільки формулює теоретичну або практичну проблему, а й пропонує спосіб її подолання з допомогою порівняння різних підходів і точок зору;

– частково-пошуковий – активний пошук рішення практичних та теоретичних задач (наприклад – визначення певного періоду) на основі загальноприйнятих методичних принципів;

– словесний метод – слово (розповідь, бесіда);

– практичні методи: студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні завдання;

– наочні методи: джерелом знань є наочні приклади (ілюстрація).

Форми контролю

Вид контролю	Методи контролю
Поточний	моніторинг знань
Самостійна робота	перевірка самостійної роботи здобувачів
Підсумковий контроль	залік

Поточний контроль. Перевірка та поточне оцінювання знань студентів денної форми навчання проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента.

Оцінка поточного контролю складається із оцінок, які здобувач отримує за кожну тему поточного модулю. Наприкінці семестру оцінки складаються і отримана сума поділяється на кількість тем. Отримана середня кількість балів стає підсумковою оцінкою за тему / розділ.

Підсумковий контроль.

Підсумкове оцінювання відбувається за наступними критеріями:

- якість виконання завдань самостійної роботи студентів;
- широта ознайомлення з рекомендованою літературою;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу з кожної теми дисципліни;
- рівень засвоєння питань (проблем), що вивчаються.

Під час **заліку** здобувач має право і можливість покращити результати відповідей за темами дисципліни.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1.

Витоки і становлення українського кінематографу

Тема 1. Введення до курсу навчальної дисципліни.

Структура, мета, основні завдання навчальної дисципліни. Методологічний та поняттєво-термінологічний апарат навчального курсу. Рекомендована література та ресурси з навчальної дисципліни.

Тема 2. Зародження українського кінематографу.

Винахід Йосипа Тимченка. Особливості кінодіяльності Альфреда Федецького, Олексія Олексієнко, Дмитра Байди-Суховія, Олександра Остроухова-Арбо, Данила Сахненка. Хронікальні кінозйомки (1893–1906). Зародження ігрового кінематографу, поява кіностудій – Олександр Дранков, Олександр Ханжонков (1906–1914). Перші кіносеанси. Кінотеатри і кінопрокат. Кіно в останні роки Російської імперії (1914–1919).

Тема 3. Становлення національної кінематографії.

Український кінематограф 1917-1921 років: кінематограф російських кіномитців, що залишилися в Україні після падіння Російської імперії (1917-1919), кінематограф УРСР (1919-1921) та кінематограф УНР (1917-1921). Характеристика новаторської діяльності ВУФКУ (1922–1930). Творчість Івана Кавалерідзе, Леся Курбаса, Фауста Лопатинського.

Тема 4. Пошуки нових художніх смислів, художньої образності українського кінематографу.

Мистецька спадщина Олександра Довженка, його внесок у формування поетичного кіно. Доля Дзиги Вертова, одного із засновників і теоретиків документального кіно, і його фільмів («Людина з кіноапаратом» – європейський авангард). Становлення системи державного управління кіногалуззю (1922–1930), формування управлінської вертикалі.

РОЗДІЛ 2.

Розвиток українського кінематографу в другій половині XX століття – початку XXI століття

Тема 5. Особливості авторського стилю режисерів нового покоління.

Український кінематограф у часи політичної «відлиги» другої половини 1950-х – поч. 60-х роках. Феномен «поетичного кіно» у фільмах: «Тіні забутих предків», «Колір граната» Сергія Параджанова; «Та, що входить в море», «Камінний хрест», «Захар Беркут» Леоніда Осики; «Криниця для спраглих», «Вечір на Івана Купала», «Білий птах з чорною ознакою», «Всупереч усьому» Юрія Іллєнка; «Комісари», «Іду до тебе» Миколи

Мащенко; «Совість» Володимира Денисенка; «Пропала грамота» Бориса Івченка; «Пізнай себе» Ролана Сергієнка (вийшли в 1964 – 1973 рр.) і «Вавилон ХХ» Івана Миколайчука (1979 р.). Репресії проти митців українського кінематографу. «Міська кінопроза» Кіри Муратової, Романа Балаяна, В'ячеслава Криштофовича. Акторські та режисерські роботи Леоніда Бикова.

Тема 6. Розквіт неігрового та анімаційного кіно у 1970-80-х роках.

Київська кіностудія науково-популярних фільмів – справжні всесвітньо відомі шедеври («Мова тварин», «Чи думають тварини?», «Сім кроків за обрій» режисера Фелікса Соболева та ін.). Українське анімаційне кіно – стрічки режисерів Володимира Дахна (серіал «Як козаки...»), Давида Черкаського («Пригоди капітана Врунгеля», «Крила» та ін.), Леоніда Зарубіна («Солом'яний бичок»), Володимира Гончарова («Чумацький шлях») прославили українську анімацію за межами країни.

Тема 7. Український кінематограф доби Незалежності.

Розпад кіноіндустрії в 1990-х роках. Кіно і телебачення. Зародження українського телесеріалу. Поступове відновлення українського кінематографу в 2000-х роках. Українські державні та недержавні інституції. Дебюти нової генерації.

Тема 8. Проблеми розвитку сучасного українського кінематографу. Кіностудії України: сучасний стан. Досягнення українського кінематографу на міжнародних кінофестивалях. Ефективні механізми розвитку вітчизняної кіноіндустрії у міжнародних проєктах. Перспективи розширення участі українського кінематографу в проєктах копродукції. Переваги спільного кіновиробництва. Вдосконалення механізмів фінансування і підтримки.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Семінар є ефективною формою організації навчання у вищій школі. Семінар органічно поєднується з лекціями, вирішує навчальну, розвивальну, діагностично-корекційну і контролюючу функції та дозволяє вирішувати наступні дидактичні цілі:

- поєднання лекцій із самостійною навчально-пізнавальною діяльністю студентів;
- забезпечення системного повторення, поглиблення і закріплення знань за темою;
- розвиток навичок розумової праці, творчого мислення,
- розвиток уміння використовувати теоретичні знання на практиці;
- формування у студентів інтересу до науково-дослідної роботи;
- здійснення діагностики і контролю знань студентів, тощо.

Сучасний семінар – різновид практичного заняття, який передбачає самостійне опрацювання студентами окремих тем і проблем відповідно до змісту навчальної дисципліни та обговорення результатів цього вивчення, представлених у вигляді тез, повідомлень, доповідей, рефератів тощо.

Кількість балів за роботу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань нараховується з урахуванням наступних критеріїв:

- якість опанування матеріалом та його осмислення;
- повнота викладу (дотримання висунутих вимог);
- самостійність та своєчасність виконання;
- креативність.

Програмою передбачено проведення семінарів за центральними темами курсу, а саме:

- 1 Режисери українського німого кіно
- 2 Поява перших кіностудій
- 3 Кінопідприємці українського кіно
- 4 Зірки-актори українського німого кіно
- 5 Новаторська діяльність ВУФКУ
- 6 Становлення системи державного управління кіногалуззю
- 7 Український кінематограф у часи політичної «відлиги»
- 8 Феномен «поетичного кіно»
- 9 Нова хвиля українського кіно
- 10 Ефективні механізми розвитку сучасного українського кінематографу

Семінар 1. РЕЖИСЕРИ УКРАЇНСЬКОГО НІМОГО КІНО

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- особливості кінодіяльності Альфреда Федецького;
- формування професії режисера у вітчизняному кінематографі;
- становлення ігрового кінематографу в Україні;
- кінотворчість Олексія Олексієнко, Дмитра Байди-Суховія, Олександра Остроухова-Арбо, Данила Сахненка;
- аналіз типових сюжетів вітчизняного кінематографу.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Госейко Л. Історія українського кінематографа 1896-1995. Київ : KINO-KOLO, 2005. 464 с.
2. Ілляшенко В. Історія українського кіномистецтва. Київ : ВІК, 2004. 412 с.
3. Миславский В. Н. Альфред Федецький – поет фотографії. Харків : Фактор, 2010. 216 с.
4. Нариси з історії кіномистецтва України / редкол.: В.Сидоренко (голова) та ін. Київ : Інтертехнологія, 2006. 864 с.

Семінар 2. ПОЯВА ПЕРШИХ КІНОСТУДІЙ

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- характеристика кінозйомок в період зародження кінематографу;
- становлення вітчизняного кіновиробництва;
- перші кіностудії: особливості будівництва, функціонування;
- аналіз жанрово-видової структури кінопродукції початкового періоду вітчизняного кінематографу.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Госейко Л. Історія українського кінематографа 1896-1995. Київ : KINO-KOLO, 2005. 464 с.
2. Ілляшенко В. Історія українського кіномистецтва. Київ : ВІК, 2004. 412 с.
3. Миславский В. Н. Історія українського кіно 1896–1930: факти і документи. Т. 1. Харків: «Дім Реклами», 2018. 680 с.
4. Миславский В. Н. Становлення кіновиробництва та кінопрокату в Україні (1896—1917). Riga: Globe Edit, 2020. 193 с.
5. Нариси з історії кіномистецтва України / редкол.: В.Сидоренко (голова) та ін. Київ : Інтертехнологія, 2006. 864 с.

Семінар 3.

КІНОПІДПРИЄМЦІ УКРАЇНСЬКОГО НІМОГО КІНО

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- формування професії продюсера у вітчизняному кінематографі;
- кінематограф як масове видовище;
- поява перших вітчизняних кінотеатрів;
- кінодіяльність Олександра Ханжонкова, Олександра Дранкова, Дмитра Харитонова, Іосіфа Єрмольєва.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Брюховецька Л. І. Кіномистецтво : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Логос, 2011. 390, [1] с. : іл., фото.
2. Госейко Л. Історія українського кінематографа 1896-1995. Київ : KINO-KOLO, 2005. 464 с.
3. Ілляшенко В. Історія українського кіномистецтва. Київ : ВІК, 2004. 412 с.
4. Нариси з історії кіномистецтва України / редкол.: В.Сидоренко (голова) та ін. Київ : Інтертехнологія, 2006. 864 с.

Семінар 4.

ЗІРКИ-АКТОРИ УКРАЇНСЬКОГО НІМОГО КІНО

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- вплив театру на становлення вітчизняного німого кіно;
- перші вітчизняні фільми-екранізації;
- особливості роботи актора перед камерою;
- явище Віри Холодної;
- актори-емігранти: Володимир Стрижевський, Наталія Лисенко, Ксенія Десницька, Олександр Гранах.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Брюховецька Л. І. Кіномистецтво : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Логос, 2011. 390, [1] с. : іл., фото.
2. Ілляшенко В. Історія українського кіномистецтва. Київ : ВІК, 2004. 412 с.
3. Погребняк Г.П. Кіно, телебачення та радіо в сценічному мистецтві : підручник. Київ, НАКККіМ, 2017. 392 с.
4. Десятник Г. Від задуму до екрана: тексти лекцій. Київ : КНУ, 2015. 226 с.

Семінар 5. НОВАТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ВУФКУ

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- особливості розвитку вітчизняного кінематографу у 1920-х рр.;
- особливості організаційної, творчої, комерційної діяльності ВУФКУ в Україні, за кордоном;
- пошуки нових художніх смислів, художньої образності українського кінематографу.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Брюховецька Л.І. Перерваний політ. Українське кіно часів ВУФКУ: спроба реконструкції. Кінематографічні студ. Випуск 8. Київ : редакція журналу «Кіно-Театр», 2018. 570 с.
2. Миславский В. Н. Історія українського кіно 1896–1930: факти і документи. Т. 1. Харків: «Дім Реклами», 2018. 680 с.
3. Олександр Довженко: Маловідомі сторінки / упоряд. В.Н.Миславський. Харків : Дім Реклами, 2015. 260 с.

Семінар 6. СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ КІНОГАЛУЗЗЮ

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- Всеукраїнські збори з питань кіно (1928) і подальше зміцнення кадрів кінематографії;
- влада і кінематограф у тоталітарній системі: кіновиробництво, прокат, цензура;
- українське кіно як частина радянського кінопроцесу.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Брюховецька Л. І. Історія українського кіно 1920-х. Хрестоматія. Київ : редакція журналу «Кіно-Театр», 2019. 292 с.
2. Миславский В. Н. Історія українського кіно 1896–1930: факти і документи. Т. 1. Харків: «Дім Реклами», 2018. 680 с.
3. Миславский В. Н. Історія українського кіно 1896–1930: факти і документи. Т. 2. Харків: «Дім Реклами», 2018. 528 с.

Семінар 7. УКРАЇНСЬКИЙ КІНЕМАТОГРАФ У ЧАСИ ПОЛІТИЧНОЇ «ВІДЛИГИ»

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- характерні ознаки «театрального кіно в Україні»;
- зміна стратегії розвитку вітчизняного кінематографу;
- особливості авторського стилю режисерів нового покоління
- кіноосвіта в Україні.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Ілляшенко В. Історія українського кіномистецтва. Київ : ВІК, 2004. 412 с.
2. Погребняк Г.П. Кіно, телебачення та радіо в сценічному мистецтві : підручник. Київ, НАКККіМ, 2017. 392 с.
3. Росляк Р.В. До історії Київського державного інституту кінематографії: Документи останніх років існування інституту з фондів Російського державного архіву літератури і мистецтва // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. Київ : «ЕКМО», 2008. Вип. 2/3. С. 341-366.
4. Українське кіно від 1960-х до сьогодні. Проблема виживання: зб. наук. статей / упоряд. Л.Брюховецька. Київ : Задруга, 2010. 252 с.

Семінар 8. ФЕНОМЕН «ПОЕТИЧНОГО КІНО»

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- основні ознаки «українського поетичного кіно»;
- естетика українського поетичного кіно;
- режисери Сергій Параджанов, Юрій Іллєнко, Леонід Осика, Микола Мащенко;
- актори Іван Миколайчук, Гнат Юра, Костянтин Степанков, Микола Гринько, Богдан Ступка;
- репресії проти митців українського кінематографу.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Борис І.О. Специфіка роботи актора та режисера в українському поетичному театрі та кіно // Культура України. 2016. № 54. С. 286-296.
2. Брюховецька Л.І. Іван Миколайчук. Київ, Вид. дім «КМ Академія», 2004. 272с.
3. Українське кіно від 1960-х до сьогодні. Проблема виживання: зб. наук. статей / упоряд. Л.Брюховецька. Київ : Задруга, 2010. 252 с.
4. Ілляшенко В. Історія українського кіномистецтва. Київ : ВІК, 2004. 412 с.
5. Погребняк Г.П. Кіно, телебачення та радіо в сценічному мистецтві : підручник. Київ, НАКККіМ, 2017. 392 с.

Семінар 9. НОВА ХВИЛЯ УКРАЇНСЬКОГО КІНО

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- розвиток кіноіндустрії після Революції гідності;
- дебюти нової генерації у вітчизняному ігровому кіно;
- дебюти нової генерації у вітчизняному документальному кіно;
- аналіз проблематики, героя, виразних засобів в сучасному вітчизняному кінематографі;
- досягнення українського кінематографу на міжнародних кінофестивалях.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Брюховецька Л. І. Приховані фільми. Українське кіно 1990-х. Київ : АртЕк, 2003. 384 с.
2. Брюховецька Л. І. Енергія відродження. Українське кіно 2014-2020. Випуск 13. Київ : редакція журналу «Кіно-Театр», 2022. 248 с.
3. Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. Київ : Інститут проблем суч. мис-ва, 2007. 296 с.
4. Роздобудько І., Санін О. Кіно на папері. Київ : Нора-Друк, 2016. 288 с.

Семінар 10. ЕФЕКТИВНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО КІНЕМАТОГРАФУ

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- роль продюсера в сучасному кінопроцесі;
- регулювання державної політики України з питань кіно;
- розвиток незалежних кіностудій, фірм-дистриб'юторів, мережі кінотеатрів;
- перспективи розширення участі українського кінематографу в проєктах копродукції;
- переваги спільного кіновиробництва;
- вдосконалення механізмів фінансування і підтримки кінопроєктів в Україні.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Ілленко П. Українська кіноіндустрія активно розвиває копродукцію // Gazeta.ua.
URL: http://gazeta.ua/articles/culture/_ukrayinska-kinoindustriya-aktivno-rozvivaye-koprodukciju-illyenko/582304
2. Підтримка національного кінематографа: європейський досвід. Аналітична записка // Національний інститут стратегічних досліджень. URL:

<http://www.niss.gov.ua/articles/1432/>

3. Роднянський О. Виходить продюсер. Київ : Брайт Стар Паблішинг, 2016. 408 с.
4. Державне агентство України з питань кіно – URL: <https://usfa.gov.ua/>
5. ДетекторМедіа – URL: <https://detector.media>
6. Національна спілка кінематографістів України – URL: <http://www.ukrkino.com.ua/home/>

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Для оволодіння матеріалом курсу окрім аудиторної роботи значна увага приділяється самостійній роботі, яка є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення конкретної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Під час самостійної роботи передбачається:

- ознайомлення та конспектування навчальної літератури;
- перегляд фільмів різних жанрово-видових форм;
- робота з ілюстративним та відеоматеріалом;
- інші форми роботи (у тому числі й творчі).

ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

- 1 Опрацювання рекомендованої літератури за темами
- 2 Особливості початкового періоду розвитку українського кінематографу
- 3 Діяльність Всеукраїнського фотокіноуправління (ВУФКУ)
- 4 Становлення системи державного управління кіногалуззю
- 5 Пошуки нових художніх смислів, художньої образності українського кінематографу
- 6 Український кінематограф у часи політичної «відлиги» другої половини 1950-х – поч. 60-х рр.
- 7 Естетика українського поетичного кіно
- 8 Розквіт неігрового та анімаційного кіно у 1970-80-х роках
- 9 Український кінематограф доби Незалежності
- 10 Перспективи розширення участі українського кінематографу в проектах копродукції

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ РЕФЕРАТУ (в умовах дистанційного навчання)

РЕФЕРАТ є однією з можливих форм модульного (поточного) контролю знань під час дистанційного навчання. Студенту надається право обрати тему реферату зі списку тематики самостійної роботи (дивись попередній розділ). Реферати, як правило, готуються студентами упродовж семестру і, за умов дистанційного навчання, можуть бути (за згодою з викладачем) варіантом проміжного контролю знань з конкретної теми.

Структура реферату. Приблизний обсяг структурних частин контрольної роботи: титульний аркуш – 1 ар., зміст – 1 ар., вступ – 1 – 2 ар., текст основної частини за планом 5 – 7 ар., висновки (1 ар.), список використаних джерел (1 ар.).

Текст реферату. Реферат передбачає вільний вибір стилю тексту (науковий реферат, аналітичний огляд, доповідь, есе, стаття), що дозволяє студенту бути вільними у принципі побудови роботи, виборі ключових концепцій.

Починати роботу слід із визначенням змістовних особливостей теми. На даному етапі роботи бажаним є попереднє ознайомлення з обраною літературою та навчальними виданнями задля визначення основного кола проблем, після чого розробляється структура роботи, яка нотується у вигляді розгорнутого плану основної частини.

План має містити пункти, які семантично відтворюють зміст визначених студентом проблем, які в свою чергу можуть передбачати підпункти. Крім того, в плані мають бути відображеними усі інші структурні частини контрольної роботи, а саме – вступ, висновки, список використаних джерел та, за необхідності, додатки. Розроблений студентом план є змістом роботи, який розташовується одразу після титульного аркуша.

Роботу над текстом основної частини слід розпочати з ознайомлення та вивчення масиву джерел, які виступають інформативною основою реферату. При написанні реферату дозволяється використання інформації з навчальних чи профільних сайтів Інтернету, які обов'язково слід внести до списку використаних джерел, вписавши їх до загального алфавітного ряду (кожен з них повинен бути описаний за назвою ресурсу або документу).

Текст реферату обов'язково має містити посилання на відповідну літературу. Відсутність посилань в тексті сприймається при перевірці як відвертий плагіат, що тягне за собою відповідні наслідки (див. наведені нижче критерії оцінювання). Наведення в тексті власної точки погляду на

означену проблему має бути достатньо аргументованим.

Висновки, як обов'язкова частина реферату, повинні відбивати основні положення. Працюючи над ними слід пам'ятати, що це – чи не сама вагома частина роботи. Скупість висновків також доводить низький рівень опанування матеріалом, не достатнім зануренням в обрану тему.

Оформлення реферату має бути виконаним на належному рівні за встановленим зразком. Загальний обсяг реферату становить 8-10 аркушів (формат А 4; шрифт – Time New Roman; кегль – 12; параметри оформлення сторінки: верхній та нижній береги – 20 мм, лівий – 30 мм, правий – 10 мм, інтервал між рядками – 1). Номери сторінок розташовуються у верхньому куті праворуч.

Рекомендована література

Обов'язкова

1. Берест Б. Історія українського кіна. Нью-Йорк, 1962. 211 с.
2. Брюховецька Л. І. Перерваний політ. Українське кіно часів ВУФКУ: спроба реконструкції / Кінематографічні студії. Випуск восьмий. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 570 с.
3. Брюховецька Л. І. Приховані фільми. Українське кіно 1990-х. Київ : АртЕк, 2003. 384 с.
4. Годованець О. Український Галівуд // Главред. URL: <http://glavred.info/archive/2008/04/29/132002-8.html>
5. Госейко Л. Історія українського кінематографа 1896-1995. Київ : KINO-KOLO, 2005. 464 с.
6. Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. Київ : Інститут проблем суч. мис-ва, 2007. 296 с.
7. Ілляшенко В. Історія українського кіномистецтва. Київ : ВІК, 2004. 412 с.
8. Кракауер З. Від Калігарі до Гітлера – психологічна історія німецького кіна. Київ : Грані-Т, 2009. 384 с.
9. Миславский В. Н. Альфред Федецький – поет фотографії. Харків : Фактор, 2010. 216 с.
10. Нариси з історії кіномистецтва України / редкол.: В.Сидоренко (голова) та ін. Київ : Інтертехнологія, 2006. 864 с.
11. Олександр Довженко: Маловідомі сторінки / упоряд. В.Н.Миславський. Харків : Дім Реклами, 2015. 260 с.
12. Підтримка національного кінематографа: європейський досвід. Аналітична записка // Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1432/>
13. Роднянський О. Виходить продюсер. Київ : Брайт Стар Паблішинг, 2016. 408 с.
14. Українське кіно від 1960-х до сьогодні. Проблема виживання: зб. наук. статей / упоряд. Л.Брюховецька. Київ : Задруга, 2010. 252 с.
15. Bordwell D., Staiger J., Thompson K. The Classical Hollywood Cinema: Film Style and Mode of Production to 1960. New York, 1985. 652 p.
16. Robert C. Allen, Gomery Douglas. Film History: Theory and Practice. New York, San Francisco, 1985. 276 p.

Додаткова

17. Безгін І. Д. Мистецтво і ринок. Київ : ВВП «Компас», 2005. 544 с.
18. Веснянка О. Чи є у вас такий самий, як Олег Сенцов? // Deutsche Welle. URL: <http://www.dw.com/uk/німецька-кінопродюсерка-чи-є-у-вас-такий-самий-як-олег-сенцов/a-17804211>.
19. Дацюк Г. Сповідь емігранта // Україна молода. URL: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/2277/164/81095/>
20. Ілленко П. Українська кіноіндустрія активно розвиває копродукцію // Gazeta.ua. URL: http://gazeta.ua/articles/culture/_ukrayinska-kinoindustriya-aktivno-rozvivaye-koprodukciyu-illyenko/582304
21. Міждисциплінарне пізнання закономірностей сучасного екранного дискурсу: зб. наук. пр. / Безручко О. В. та ін; відп. ред. Г. П. Чміль, І. В. Зубавіна. Київ, 2014. 239с.
22. Семашко О. М. Соціологія мистецтва: навч. посіб. Львів : Магнолія плюс, 2003. 244 с.
23. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань : Розвиток візуального мистецтва України ХХ–ХХІ століть / Ін-т проблем сучасного мист-ва ; Акад. мистецтв України. Київ : ВХ [студіо], 2008. 187 с.

Інформаційні ресурси

1. Державне агентство України з питань кіно – URL: <https://usfa.gov.ua/>
2. ДетекторМедіа – URL: <https://detector.media>
3. Інтернет-журнал про авторське кіно «Cineticle» – URL: <http://cineticle.com/>
4. Креативна Європа – <https://www.culturepartnership.eu/>
5. Національна спілка кінематографістів України –
6. URL: <http://www.ukrkino.com.ua/home/>
7. Національний інститут стратегічних досліджень –
8. URL: <https://niss.gov.ua>
9. European Audiovisual Observatory –
10. URL: <https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/>
11. The Hollywood Reporter – URL: <https://www.hollywoodreporter.com/>
12. Variety – URL: <https://variety.com/>

Навчально-методичне видання

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО КІНЕМАТОГРАФУ

ПРОГРАМА

та навчально-методичні матеріали
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за спеціальністю
021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»,
галузь знань 02 «Культура та мистецтво»

Освітньо-професійна програма
РЕЖИСУРА ТЕЛЕБАЧЕННЯ

Укладач: Черкасова Н.О.

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри кінотелережисури та сценарної
майстерності

Комп'ютерний набір: Н. Черкасова

Верстка: Н.Черкасова

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 25.05.2023 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф
Ум. друк. арк. _____ Тираж 100. Зам № _____

ХДАК, 61057, Харків -57, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК